

Överklagande av Valmyndighetens beslut att fastställa utgången av valet till riksdagen – valkrets Stockholms län

Valmyndigheten fastställde i ett beslut den 16 september 2018 utgången av valet till riksdagen den 9 september 2018.

Redogörelse för överklagandena och länsstyrelsens, valnämndernas och Valmyndighetens yttranden

1. Avprickning i röstlängden

Inger Winberg (308-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört bl.a. följande. Hon röstade i vallokalen på Saltängens skola, valdistrikt Saltsjö-Duvnäs, Saltängen Ö. När hon skulle lämna sina tre röstkuvert och visade upp röstkort och giltig legitimation för valförrättarna fick hon beskedet att hon redan hade röstat. Det hade hon inte, ett misstag har skett. Hon yrkar att Valprovsnämnden granskar händelsen.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Inger Winbergs överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Nacka kommun som har anfört bl.a. följande.

Av protokollet som fördes på det aktuella valdistriktet kan det konstateras att en notering har gjorts om att en person inte fick rösta då denna redan var avprickad. Detta har gjorts i enlighet med Valmyndighetens instruktioner. Utbildningsmaterialet som Nacka kommun använde vid utbildningen av röstmottagare, och som tillhandahållits av Valmyndigheten, framgår tydligt hur röstmottagaren ska hantera den situation som har uppstått i det aktuella fallet. Troligtvis har den inträffade situationen uppstått när en annan medborgare har röstat och markering har gjorts på fel rad i röstlängden och detta beror på den mänskliga faktorn. En annan orsak kan vara att medborgaren i det här fallet varit och röstat tidigare på valdagen och sedan kommit tillbaka för att rösta en gång till. Det lär dock vara mindre troligt med tanke på vad som står i brevet från medborgaren till Valprovsnämnden. Att felet skulle bero på avsiktlig försummelse lär inte vara fallet. Ordförande i valdistriktet har varit med i flera tidigare val och det har inte förekommit några felaktigheter eller klagomål i de distrikt där hen har varit ordförande.

Kajsa Osterling (836-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört att hon inte fick rösta på valdagen i sin vallokal i Huddinge eftersom hon redan var avprickad. Hon har även framhållit att hon fått fel information om att hon kunde kontakta Valmyndigheten för att överklaga. Kajsa Osterling skickade in överklagandet dit men kontrollerade sedan uppgiften och fick då klart för sig att hon hade skickat överklagandet till fel instans.

Länsstyrelsen i Stockholm har yttrat sig över Kajsa Osterlings överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Huddinge kommun som anfört i huvudsak följande.

[...] Vid kurstillfällena i kommunhuset visades trälinjal och papperslinjal upp av utbildarna och de betonade vikten av att alltid använda linjal vid avprickning i

röstlängd. Detta påpekades särskilt noggrant vid varje kurstillfälle. Totalt skickades fyra linjaler ut till varje vallokal, två av varje sort. Röstmottagarna uppmanades använda den linjal de själva föredrog. [..]

Ordföranden har inför vallokalens öppnande samlat alla röstmottagare och betonat vikten av att ta det lugnt som röstlängdsförare. [..] Valkansliet fick senare under eftermiddagen samtal från ett fåtal andra valdistrikt om ytterligare felmarkeringar i röstlängden. Därför skickades ett sms ut till alla röstmottagare i vallokal som lydde ordagrant: "VIKTIGT: Stressa inte vid avprickning i röstlängd. Om det blir fel kan vi inte korrigera felet och väljaren får inte rösta. Behåll lugnet, använd linjalen!" Efter det rapporterades inga ytterligare felmarkeringar. [..]

Som anmälaren skriver så har ordförande kontaktat valnämndens kansli efter att felmarkeringen uppdagades. Ordföranden i vallokalen pratade med kommunens valsamordnare. Valsamordnaren sade till ordföranden att väljaren behövde kontakta Länsstyrelsen Stockholm för att få vidare hjälp eftersom det inte fanns något den lokala valnämnden kunde göra för att rätta till felet på plats. [..]

Valkansliet ser väldigt allvarligt på händelsen och beklagar djupt att väljaren i praktiken nekats utöva sin grundlagsstadgade rösträtt. [..]

Valmyndigheten har i yttranden över Inger Winbergs och Kajsa Osterlings överklaganden anfört i huvudsak följande.

[..] Röstmottagare ska innan valkuvert tas emot bl.a. kontrollera att väljarna enligt röstlängden inte redan har röstat (9 kap. 6 § vallagen). Klaganden har uppgett att hon redan var avprickad. Röstmottagarna har således agerat i enlighet med föreskriven ordning när de nekat klaganden att rösta. [..]

Valmyndigheten förser valnämnderna med utbildningsmaterial, bl.a. utbildningsfilmer. Av utbildningsmaterialet för röstmottagare framgår bl.a. vikten av att vara noggrann vid avprickning i röstlängden och hur avprickning ska ske. Valmyndigheten har även tagit fram en s.k. avprickningslinjal, vilken är ett hjälpmedel till röstmottagarna vid avprickning i röstlängden.

[..] Frågan är om en (1) valseedel kunnat påverka valet till [..] riksdagen.

I valet till riksdagen är småpartispärren 4 procent. Det parti som låg närmast spärren var Feministiskt initiativ som fick 29 665 röster vilket motsvarar 0,46 procent av rösterna. Feministiskt initiativ behövde få ytterligare 238 963 röster för att klara spärren och få delta i mandatfördelningen. Mandatfördelningen mellan partierna som klarade småpartispärren har resulterat i att sista mandatet gick till Liberalerna. Det parti som låg närmast att ta sista mandatet från Liberalerna var Moderaterna som behövde ytterligare 738 röster.

Sannolikheten, i det enskilda ärendet, att en röst skulle påverka valresultatet i valet till riksdagen är 0. [..]

Därutöver har Valmyndigheten i yttrande över Kajsa Osterlings överklagande anfört i huvudsak följande.

Vad gäller överklagandehänvisning. Överklagande ska ske hos Valprövningsnämnden. Klaganden har dock uppgett att hon uppmanats att överklaga hos Valmyndigheten. Valmyndigheten har därför kontrollerat om något överklagande eller klagomål inkommit från klaganden till myndigheten. Någon sådan handling har inte inkommit.

I det fall klaganden fått en felaktig överklagandehänvisning skulle detta kunna anses utgöra en avvikelse från föreskriven ordning. Av ärendet framgår dock att klaganden, oberoende av hur överklagandehänvisningen eventuellt formulerats, anhängiggjort ett överklagandeärende hos Valprövningsnämnden. En eventuell avvikelser från föreskriven ordning torde därmed vara läkt. [..]

2. Rösträkning

Rösträkning i Tyresö 8, Tyresö kommun

Sverigedemokraterna Tyresö har genom ordföranden Henrik Mellström (437-2018) överklagat riksdagsvalet och anfört att Miljöpartiets röster i valdistriktet har dubblerats från det preliminära valresultatet på valnatten till den senare genomförda kontrollräkningen, från 66 röster på valnatten till 132 vid den slutgiltiga sammanräkningen. Han misstänker att Miljöpartiets röster räknats två gånger i detta distrikt och ber därför att Valprovsningsnämnden beslutar om omräkning i distriktet.

Även Mikael T. Sundh (457-2018) har överklagat riksdagsvalet i denna fråga och framhåller att han har uppmärksammat en felräkning eller felregistrering och hänvisar till Valmyndighetens webbsida som visar resultat för Miljöpartiet i Tyresö 8 Öringe dels på valnatten, dels som slutresultat där det skiljer 66 röster för Miljöpartiet. Han ser det som troligt att någon har dubbelräknat Miljöpartiets röster.

Också Peter Hagström (468-2018) har överklagat riksdagsvalet såvitt gäller hanteringen av Miljöpartiets dubblerade röster i Tyresö och han ifrågasätter om man räknat fel på 66 röster i distriktet Öringe.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i en skrivelse den 19 september 2018 till Valmyndigheten ”Slutlig röstsammanräkning avseende val till riksdagen – nu fråga om överlämning av information till Valmyndigheten” i huvudsak anfört följande.

Det har, efter att det slutliga röstresultatet lämnats över till Valmyndigheten, kommit till Länsstyrelsen i Stockholms läns kännedom att röstresultatet avseende riksdagsrösterna för Miljöpartiet från valdistrikt 8 Öringe R 01 38 0108 är felaktiga. Länsstyrelsen lämnar härmed över informationen till Valmyndigheten för vidare hantering. [..]

Under länsstyrelsens slutgiltiga sammanräkning av Stockholms läns röster efter valet 2018 uppmärksammas avvikelser i ovan nämnda valdistrikts redovisning av röster enligt nedan.

Under länsstyrelsens sammanräkning påträffades 66 röster för Miljöpartiet i omslaget för Vänsterpartiet. I Vänsterpartiets omslag ligger, förutom 66 röster för Miljöpartiet, även 64 röster för Vänsterpartiet. Dessa 64 röster på Vänsterpartiet är korrekt redovisade såväl på valnatten som på medföljande resultatbilaga från berörd vallokal.

De 66 rösterna för Miljöpartiet flyttades därför från Vänsterpartiets omslag till Miljöpartiets omslag där det redan finns 66 röster. Totalt sett finns då 132 röster för Miljöpartiet och 64 röster för Vänsterpartiet.

Under valnatten har endast 66 röster på Miljöpartiet inrapporterats från vallokalen till länsstyrelsen samt på medföljande resultatbilaga från vallokalen. Med anledning av de 66 tillkomna rösterna på Miljöpartiet stämmer inte heller det totala antalet angivna röster med antalet markeringar i röstlängden. I röstlängden har 1175 markeringar gjorts, det vill säga 1175 personer har avlagt sina röster i riksdagsvalet. Med rösterna i omslaget för Vänsterpartiet inräknade uppgår dock antalet avlagda röster till 1243. Konsekvensen av detta är alltså att 66 ytterligare röster har tillkommit distriktet, och samtliga har tillfallit Miljöpartiet.

När detta uppmärksammades av rösträknarna uppfördes en avvikelse rapport från länsstyrelsens ansvariga personal. Länsstyrelsens personal gjorde därför en omräkning och konstaterade att antalet valsedlar är 132 för Miljöpartiet och 64 för Vänsterpartiet. Länsstyrelsen har varit i kontakt med Valnämnden i Tyresö kommun som har inkommit med en redogörelse [..].

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över överklagandena och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Tyresö kommun som anfört följande.

Den aktuella händelsen

Under Länsstyrelsen Stockholms [...] sammanräkning av rösterna i riksdagsvalet för valdistrikt 8 i Tyresö kommun upptäcktes det att utöver Miljöpartiets omslag innehållande 66 valsedlar så fanns ytterligare 66 valsedlar för Miljöpartiet i det omslag som redovisade rösterna för Vänsterpartiet. Länsstyrelsen kontaktade per telefon söndagen den 16 september 2018 valnämndens ordförande [...] och informerade om ovanstående samt efterfrågade en redogörelse avseende det inträffade. Riksdagsvalet fastställdes söndagen den 16 september 2018.

När rösterna för valdistrikt 8 skulle redovisas för valnämnden i Tyresö under valnatten saknades omslaget för Miljöpartiet i riksdagsvalet. Ordföranden [...] och vice ordföranden [...] för valdistrikt 8 återvände till vallokalen och återkom en stund senare och redovisade ett omslag som innehöll 66 valsedlar för Miljöpartiet i riksdagsvalet. [...]

Kontakter med ordförande och vice ordförande i valdistrikt 8 i Tyresö kommun

Vice ordföranden åkte tillsammans med ordförande i valdistrikt 8 tillbaka till vallokalen för att leta efter det försvunna omslaget med Miljöpartiets röster i riksdagsvalet. De hittade dock inte omslaget med röster. Ordförande tog då 66 andra valsedlar för Miljöpartiet i riksdagsvalet och gjorde ett nytt omslag. Ordföranden i valdistriktet ska även ha kryssat vissa personvalsedlar eftersom han "kom ihåg" hur namnrösterna hade fördelats. Vice ordföranden blev även kontaktad per telefon av länsstyrelsen under söndagen. Vice ordförande uppger vidare att agerandet att plocka ihop nya valsedlar för Miljöpartiet i ett nytt omslag varit felaktigt. Hon bekräftar dock att hon undertecknat det omslag med valsedlar som gjordes i ordning i efterhand. De korrekta parti- och personrösterna för Miljöpartiet enligt vice ordföranden är de valsedlar som låg i omslaget tillsammans med rösterna för Vänsterpartiet. [...]

Under onsdagen den 19 september 2018 kontaktar ordföranden i valdistrikt 8 kommunjuristen per telefon. [...] Ordföranden uppger att han och vice ordföranden kom in till kommunhuset under valnatten och att omslaget med Miljöpartiets röster i riksdagsvalet saknades. Ordföranden och vice ordföranden åkte tillbaka till vallokalen och eftersom de inte hittade något omslag så plockade ordföranden ihop 66 nya valsedlar för Miljöpartiet från en påse som kommunjuristen uppfattar var från en soppåse. [...]

Vidare kontakter med länsstyrelsen och Valmyndigheten med anledning av det inträffade

Kommunkansliet rådgör med [...] Valmyndigheten [...] med anledning av den aktuella händelsen och för att diskutera om polisanmälan bör göras. [...]

Onsdagen den 19 september 2018 får kommunjuristen telefonkontakt med [...] länsstyrelsens valkansli. [...] Länsstyrelsen anser att händelsen är av allvarlig karaktär men har inte och avser inte heller att ta ställning till om polisanmälan bör göras. [...]

Valmyndighetens inställning är att den inte kommer att utreda ärendet vidare utan konstaterar för närvarande endast den aktuella händelsen såsom en avvikelse. Riksdagsvalet är fastställt och vid en överklagan av valet till Valprövningsnämnden får Valprövningsnämnden ta ställning till ett eventuellt behov av ytterligare åtgärder från Valmyndighetens sida.[...]

Valmyndigheten har i ett yttrande över Sverigedemokraternas i Tyresö, Mikael T. Sundhs och Peter Hagströms överklaganden anfört i huvudsak följande.

Ärende 437-, 457- och 468-2018

Klagandena har sammanfattningsvis påtalat att Miljöpartiets röstetal i aktuell valkrets ökat markant vid den slutliga rösträkningen jämfört med den som redovisats efter den preliminära rösträkningen.

Länsstyrelsen och valnämnden har utförligt redogjort för sakförhållandena. Valmyndigheten gör ingen annan bedömning avseende förhållandena och har inte heller någon ytterligare information att tillföra i sak.

Mot bakgrund av vad som hittills framkommit i ärendet bedömer Valmyndigheten att det får anses klarlagt att valnämnden, till länsstyrelsen, överlämnat 66 valsedlar som inte avgetts som röster i valet. Oavsett hur dessa valsedlar tillförts får detta anses vara en avvikelse från föreskriven ordning.

Efter att samtliga omslag med valsedlar har överlämnats till länsstyrelsen har länsstyrelsen räknat samtliga valsedlar från den aktuella kommunen, inklusive de 66 valsedlarna.

Av 13 kap. 6-7 §§ vallagen framgår de grunder på vilka en valsedel kan bedömas som ogiltig vid länsstyrelsens slutliga rösträkning. Av dessa ogiltighetsgrunder är det endast 6 § som möjligen kan vara tillämplig i aktuellt ärende. Det har dock, vad Valmyndigheten kunnat utreda, inte funnits skäl för länsstyrelsen att anta att valsedlarna bort ha ansetts ogiltiga i enlighet med 6 §. Länsstyrelsen kan således inte anses ha avvikit från föreskriven ordning när de 66 valsedlarna räknats och registrerats som avgivna röster.

Av handlingarna framgår att länsstyrelsen uppmärksammat valnämnden på den eventuella avvikelsen under söndagen den 16 september. Valresultatet fastställdes under morgonen samma dag. Såsom framgår av länsstyrelsens och valnämndens yttranden har Valmyndigheten av länsstyrelsen informerats om händelsen när den uppdagades. Valmyndigheten har, i enlighet med vad som framgår av nämnda yttranden bedömt att det vid tidpunkten inte längre varit möjligt att åtgärda eventuella brister. Detta främst beroende av den omständigheten att valet var avslutat. Den aktuella avvikelsen kunde vid tidpunkten omöjligen bli föremål för rättelse. Det saknades således legala möjligheter för länsstyrelsen att åtgärda avvikelser av den aktuella karaktären efter att valresultatet fastställts. Valmyndigheten har därför hänvisat till Valprövningsnämnden.

Med anledning av vad valnämnden anfört bör det påtalas att den nationella valadministrationen är uppdelad på tre nivåer. Central, regional och lokal. På central nivå har Valmyndigheten det övergripande ansvaret för frågor om val. På regional nivå har länsstyrelsen ansvar i länet för frågor om val och utbildning av valnämnderna. På lokal nivå är valnämnden lokal valmyndighet.

De uppgifter Valmyndigheten har enligt lag eller förordning är bl.a. uppgifter som framgår av vallagen och valförordningen. Det finns ett fåtal andra uppgifter som är reglerade i annan författning.

Valmyndigheten har dock inget utpekad övergripande ansvar som rör tillsyn, åtalsanmälan eller polisanmälan. Detsamma gäller för länsstyrelsen i *valsammanhang*. I det fall en valnämnd har uppmärksammat en avvikelse som bör anmälas till rättsvårdande myndigheter och som faller inom nämndens ansvarsområde och rör av valnämnden anlitad personal, är detta något som lämpligen hanteras av berörd valnämnd.

Känslighetsanalys

Av valnämndens yttrande framgår att det är 66 röster som felaktigt kan ha tillfallit Miljöpartiet. Känslighetsanalysen bygger därför på antagandet att det rör sig om exakt 66 röster. Frågan är således om 66 röster för Miljöpartiet i valdistriktet Öringe, Tyresö kommun, riksdagsvalkrets Stockholms län kunnat påverka valet till riksdagen.

Småpartispärren

Småpartispärren för riksdagsvalet är 4 procent av de giltiga rösterna i valområdet. I valet till riksdagen 2018 uppgick antalet giltiga röster till 6 476 725. Bland de partier som inte klarade spärren låg Feministiskt initiativ närmast. Partiet fick 29 665 röster vilket motsvarar 0,46 procent av de giltiga rösterna. Feministiskt initiativ behövde få ytterligare 238 963 röster för att klara spärren och få delta i mandatfördelningen. Om man minskar antalet giltiga röster med 66 röster kommer röstandelen för Feministiskt initiativ fortfarande att uppgå till 0,46 procent.

Miljöpartiets röstetal för hela valområdet i riksdagsvalet uppgift till 285 899 röster, vilket motsvarar 4,41 procent av de giltiga rösterna. Reduceringen av Miljöpartiets röstetal med 66 röster innebär att partiets röstandel inte påverkas och förblir 4,41 procent.

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet påverkar antalet partier som klarar småpartispärren är 0.

Mandatfördelningen

Mandatfördelningen mellan partierna som klarade småpartispärren resulterade i att sista mandatet gick till Liberalerna. Det parti som låg närmast att ta sista mandatet från Liberalerna var Moderaterna som behövde ytterligare 738 röster. Miljöpartiet fick sitt sista mandat vid fördelning av mandat nummer 346 med jämförelsetal 9 222,548 och delningstal 31. Reduceringen av Miljöpartiets röstetal med 66 röster medför att mandat nummer 346 fortfarande kommer att tillfalla Miljöpartiet, med jämförelsetalet 9 220,419.

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet påverkar mandatfördelningen mellan partierna är 0.

Fördelning av fasta mandat i Stockholms läns valkrets

Vid valet till riksdagen 2018 hade riksdagsvalkretsen Stockholms län 39 fasta mandat. Vid fördelningen av fasta mandat fick Miljöpartiet 2 fasta mandat i Stockholms län. Partiet fick sitt sista mandat vid fördelningen av mandat nummer 31 med jämförelsetal 13 013 och delningstal 3. Reduceringen av Miljöpartiets röstetal i valkretsen med 66 röster medför att mandat nummer 31 i valkretsen fortfarande kommer att tillfalla Miljöpartiet, med jämförelsetalet 12 992.

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet i riksdagsvalkretsen Stockholms län påverkar mandatfördelningen av fasta mandat i valkretsen är 0.

Miljöpartiets utjämningsmandat

Vid fördelningen av riksdagens 349 mandat mellan partierna gick 16 mandat till Miljöpartiet. Partiet fick totalt 5 fasta mandat i olika valkretsar, vilket innebär att partiet hade rätt till 11 utjämningsmandat som skulle tillföras valkretsarna med avseende på partiets jämförelsetal efter fördelningen av det sista fasta mandatet i respektive valkrets. Miljöpartiets utjämningsmandat nummer 8 gick till Stockholms län med jämförelsetal 7 808,4 och delningstal 5. Reducering av Miljöpartiets röstetal i valkretsen med 66 röster medför att partiets utjämningsmandat nummer 8 fortfarande kommer att tillföras valkretsen Stockholms län, med jämförelsetalet 7 795,2

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet i riksdagsvalkretsen Stockholms län påverkar fördelning av Miljöpartiets utjämningsmandat mellan valkretsarna är 0.

Personröster för Miljöpartiets kandidater

Två kandidater som ställde upp i riksdagsvalkretsen Stockholms län för Miljöpartiet klarade 5-procentsspärren för att bli personvalda, Alice Bah Kuhnke och Gustav Fridolin.

Alice Bah Kuhnke fick 3 305 personröster, vilket motsvarade 8,47 procent av partiets röster i valkretsen. I valdistriktet Öringe fick Kuhnke 7 personröster. Reduceringen av Kuhnkes personröster med 7 röster och Miljöpartiets röster i valkretsen med 66 röster medför att Kuhnke får 8,46 procent av partiets röster i valkretsen.

Gustav Fridolin fick 2 882 personröster, vilket motsvarade 7,38 procent av partiets röster i valkretsen. I valdistriktet Öringe fick Fridolin 8 personröster. Reducering av Fridolins personröster med 8 röster och Miljöpartiets röster i valkretsen med 66 röster medför att Fridolin får 7,37 procent av partiets röster i valkretsen.

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet i valdistriktet Öringe påverkar invalordningen på grund av personligt röstetal för Miljöpartiets kandidater i riksdagsvalkretsen Stockholms län är 0. [...]

Utseende av ledamöter för Miljöpartiet i Stockholms läns valkrets

I riksdagsvalkretsen Stockholms län fick Miljöpartiet sammanlagt 3 mandat, varav 2 fasta mandat och 1 utjämningsmandat. Alice Bah Kuhnke och Gustav Fridolin utsågs till ledamöter på grund av personligt röstetal. Som ledamot nr 3 för Miljöpartiet i valkretsen utsågs Karolina Skog på grund av sin plats på vallista 0055-14241 som fick 22 982 röster. Närmast konkurrerande lista var vallista 0055-14661 med 271 röster. Reduceringen av antal röster för vallista 0055-14241 med 66 röster medför att Karolina Skog fortfarande kommer att utses till ledamot för Miljöpartiet i valkretsen.

Sannolikheten att 66 röster för Miljöpartiet i valdistriktet Öringe påverkar utseende av Miljöpartiets ledamöter i riksdagsvalkretsen Stockholms län är 0. [...]

Rösträkning i Fittja, Botkyrka kommun

Maud Hemberg (526-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört att distriktet Fittja hade 121 fler röster räknade på valnatten än på kontrollen då inte förtids- och utlandsrösterna inte räknats ännu. Hon undrar hur det kan komma sig.

Länsstyrelsen i Stockholms län har även yttrat sig över Maud Hembergs överklagande och anfört följande.

I valdistriktet Botkyrka 44 Fittja Vårdshusvägen har valdistriktet på valnatten rapporterat in resultatet för kommunfullmäktige som resultatet för riksdagsvalet, och vice versa. [...] Valdistriktet har i den preliminära räkningen rapporterat att 823 personer röstat i riksdagsvalet (vilket alltså egentligen är kommunvalet) medan antalet markeringar i röstlängden, det vill säga antalet avprickade röster, för kommunvalet är 773. Detta är en differens på 50 röster.

Därtill har valdistriktet rapporterat 50 röster för mycket på Socialdemokraterna i kommunvalet. Antalet röster, 50, stämmer alltså med differensen i röstlängden. Länsstyrelsen noterade och dokumenterade detta även under den slutgiltiga sammanräkningen. Skillnader i resultatet mellan kommunens och länsstyrelsens röst-räkning förekommer. Däremot kan länsstyrelsen konstatera att det är ovanligt att differenserna är av denna storlek.

Valnämnden i Botkyrka kommun har yttrat sig över Maud Hembergs överklagande och anfört i huvudsak följande.

Kommunens valkansli har varit i kontakt med ordförande för valdistriktet 44 Fittja Vårdshusvägen och ombett honom att kommentera ärendet. Valdistriktets ordförande bekräftar den bild som länsstyrelsen redogör för, det vill säga att valdistriktet redovisat resultatet för kommunfullmäktigevalet som resultatet för riksdagsvalet och vice versa. Differensen i redovisningen av rösterna på Socialdemokraterna går sannolikt att härleda till en felsummering. Valdistriktets ordförande kan dock inte ge någon förklaring till orsakerna till varför denna uppstått.

Rösträkning i Henriksdal, Nacka kommun

Pernilla Axelsson (549-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört att valfusk har pågått i hennes distrikt Henriksdal i Nacka. Det parti och den person som hon valt att kryssa finns inte med i rösträkningen. Pernilla Axelsson har fått tillfälle att komplettera överklagandet men har inte hörts av.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig i ärendet och anfört följande.

Länsstyrelsen i Stockholms län ansvarar för den slutgiltiga rösträkningen av länets röster vid val till riksdag, kommun och landsting.

Röster på partier som inte beställt valsedlar redovisas på Valmyndighetens hemsida, www.val.se, senast två månader efter valdagen.

Pernilla Axelssons överklagande innehåller inte tillräckligt mycket information för att länsstyrelsen ska kunna utreda hennes påstående. Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås.

3. Ordningen i vallokal

Marianne Liljeholt (838-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört bl.a. att hon anser att valfusk förekommit, att Socialdemokraterna satt upp en skylt med lögnar och skrämset och att en valarbetare vid röstningstillfället trängt sig på en väljare, Marianne Liljeholts mamma, för att hjälpa henne att stoppa valsedlar i kuverten. Samme valarbetare lät en kvinna av utländsk härkomst rösta utan legitimation eller pass. Valarbetaren påstod att han skulle legitimera henne. Marianne Liljeholt framhåller även att oberoende neutrala utländska valobservatörer på högre nivå bör utreda vad som hände vid rösträkningen då systemet kollapsade. Marianne Liljeholt har också haft synpunkter på en skylt eller en valaffisch i Täby.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Marianne Liljeholts överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Täby kommun som anfört följande.

Det ankommer enligt nämnden på det berörda politiska partiet att yttra sig över uppgifterna om Socialdemokraternas skylt. Valnämnden har därutöver anfört följande.

Nämnden har kontrollerat uppgifterna med ordförande i förevarande valdistrikt (Tibbleskolan, valdistrikt 17). Ordföranden har uppgett att det enligt hans minnesbild inte har förekommit något handgemäng i den berörda vallokalen. Vidare har ordföranden inget minne av att en röstmottagare vid någon tidpunkt ska ha stoppat ner valsedlar i kuvert åt en väljare. Det finns inte några incidenter antecknade i protokollet som liknar det som den klagande uppgett.

Det framgår av 8 kap. 6 § vallagen (2005:837) att väljare som inte är kända för röstmottagarna ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet. Väljare som är kända för röstmottagaren behöver således inte legitimera sig eller styrka sin identitet på annat sätt. I röstlängderna anges det om identifieringen skett på annat sätt än genom uppvisande av legitimation, då ska personnummer på den röstmottagare som känner till väljaren i fråga anges eller personnummer på den som på annat sätt kunnat styrka väljarens identitet. Vid en kontroll av aktuell röstlängd tillhörande den nämnda vallokalen har två identifieringar av väljare utan legitimation utförts, på båda dessa har personnummer på person som identifierat väljaren i fråga antecknats.

Valmyndigheten har i ett yttrande den 12 oktober 2018 (dnr 878-2018) anfört följande om Valmyndighetens webbplats

Under valnatten den 9 september var det svårt att följa rösträkningen på Valmyndighetens webbplats. Webbplatsen blev svår att nå vid 20:30-tiden på valnatten. Vid den tidpunkten hade länsstyrelserna registrerat 2 distrikt. Cirka klockan 01:30 gick rösträkningen åter att följa på vår webbplats utan större störningar. Då var ca 5 980 av 6 004 distrikt räknade. Händelsen var isolerad till webbplatsen och påverkade inte länsstyrelsernas inregistrering av valresultaten eller Valmyndighetens löpande rapportering av valresultatet till media. Rösträkningen gick under hela valnatten att följa via public service och flera andra nationella medier som i realtid fick exakt samma information från oss som den som lades ut på vår webbplats. På val.se fanns en hänvisningstext som hänvisade till bland andra SVT, TV4 och Sveriges Radio.

Händelsen har inga konsekvenser som rör valresultatet. Webbplatsen är bara ett tekniskt hjälpmedel för att visa upp resultatet. Vår information till media fungerade hela tiden så att svenska folket kunde följa hur valresultatet växte fram. Valmyndigheten har inget lagkrav eller specifikt uppdrag att kommunicera valresultatet under rösträkningen utan det är ett egeninitierat serviceåtagande. Det lagkrav som finns gäller kungörande av det beslutade slutliga valresultatet och det ska kungöras bland annat på webbplatsen. Vid den tiden fungerade webbplatsen.

Marianne Liljeholt har vidhållit sitt överklagande.

4. Saknade valsedlar

Mikael Rubach (47-2018) har överklagat Valmyndighetens beslut att fastställa valet till riksdagen såvitt gäller Säby och Åkerstorp, Åkersberga, i Österåkers kommun. Han framhåller att Sverigedemokraternas valsedlar tidvis saknades i valsedelsställen i de två vallokalerna.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Mikael Rubachs överklagande och har därvid åberopat ett yttrande av Österåkers kommun som anfört att kommunen har varit i kontakt med ordföranden för respektive utpekade valdistrikt som anfört att det kan ha hänt att det saknats valsedlar just när Mikael Rubach eller annan person kontrollerat tillgången, men de gånger valställen har kontrollerats av ordföranden eller röstmottagare har det funnits valsedlar för alla partier. I valdistriktet Åkerstorp konstaterades vid ett par tillfällen att valsedlar saknats men att det varit fråga om namnvalsedlar som partierna själva ansvarar för att lägga ut. Utifrån redogörelserna från respektive ordförande i valdistrikten anser kommunen inte att det finns grund för att bifalla överklagandet.

Mikael Strid (257-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört att han vill rapportera valfusk. I vallokalerna i Jordbro och Åbyskolan, Haninge kommun, saknades som det får förstås valsedlar för Sverigedemokraterna.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Mikael Strids överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Haninge kommun som i huvudsak anfört följande.

Haninge kommun har distribuerat partivalsedlar för samtliga partier som enligt vallagen har rätt till utläggning i samtliga förtidsröstnings- och vallokaler. Partierna beställer själva namnvalsedlar och distribuerar dem till förtidsröstnings- och vallokaler. Valnämnden i Haninge kommun har 2018-06-18, § 26, tagit fram lokala föreskrifter innebärande att röstmottagarna ska ta emot de namnvalsedlar som partierna lämnar till lokalerna. Röstmottagarna ansvarar sedan för utläggning av namnvalsedlar i valsedelsställen. Röstmottagarna ansvarar inte för att kontakta partierna om namnvalsedlarna tar slut.

Valnämndens kansli har inte fått kännedom om att det har saknats partivalsedlar i någon av kommunens 47 vallokaler och gör därför tolkningen att överklagandet avser namnvalsedlar. Namnvalsedlar placeras endast i valsedelsställen om partiet levererat till de aktuella lokalerna. Att det saknas namnvalsedlar kan antingen bero på att partiet inte levererat till lokalen eller att de tagit slut. Om namnvalsedlarna var slut i vallokalerna vid tillfället då den klagande besökte dem har röstmottagarna gjort korrekt bedömning i att inte kontakta partiet för ytterligare leverans.

Haninge kommun bedömer därför att inget valfusk har förkommit.

Bo Wiberg (271-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört att valsedlar för Sverigedemokraterna saknades i Kärsbyskolan i Botkyrka kommun. Detta har uppmärksammats i flera vallokaler i Sverige. Bo Wiberg har krävt omval.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig i över Bo Wibergs överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Botkyrka kommun som anfört följande.

Botkyrka kommun har i samband med allmänna valen 2018 följt de regler som framgår av vallagen (2005:837). Partivalsedlar (valsedlar med parti- och valbeteckning) såväl som namnvalsedlar (valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater) för Sverigedemokraterna har tillhandahållits i samtliga kommunens vallokaler. I Kärsbyskolan fanns under valet 2018 två olika valdistrikt [...] Ordförandena och vice ordförandena i distriktet menar att man tillhandahållit partivalsedlar och namnvalsedlar för Sverigedemokraterna under hela valprocessen och att de inte noterat några avvikelser eller mottagit några synpunkter om att valsedlar ska ha saknats.

Botkyrka kommun kan mot bakgrund av ovanstående inte bedöma att, eller på vilket sätt, de aktuella distriktet skulle ha brustit i sin hantering av Sverigedemokraternas valsedlar under valdagen.

Gunilla Modin (354-2018) har överklagat riksdagsvalet och anført att vid 12.30-tiden i Oxbacksskolan i valdistrikt 10, Tälje, i Södertälje saknades valsedlar för Sverigedemokraterna i vallokalen. Detta hände på flera ställen både i Södertälje men även på andra platser i Sverige. Det blev en otrevlig stämning med ordväxling när det påpekades för valarbetaren som stod vid valsedelsstället att partiets valsedlar saknades. Gunilla Modin hade med sig valsedlar men anser att det som inträffat är valfusk.

Även Lars Erik Hanhart Bergqvist (434-2018) har överklagat riksdagsvalet och anført att på Wasaskolan i Södertälje saknades valsedlar och vissa partiers valsedlar skyndes av överfulla fack. Vidare stod valsedlarna öppet i en stor hall där alla vistades, det fanns ingen diskretion. Det var oordning och trängsel vid bordet med valsedlar så att Lars Erik Hanhart Bergqvist fick med sig fel valsedel in i valbåset. Personer ställde sig obehagligt tätt intill honom med kroppskontakt, knuffade honom och ifrågasatte hotfullt hans val av valsedlar (som var från flera partier). Han var till slut omringad av en liten folkmassa och kände stort obehag i den aktuella situationen. Flera kvinnor som tagit valsedlar från olika partier fick dessa ryckta ur sina händer och utbytta under hotelser. I själva vallokalen bland båsen rörde sig för många personer och vid valbåsen stod det mer än en person samtidigt. En man försökte tjuvkika på Lars Erik Hanhart Bergqvists val i valbåset och han måste säga till honom.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Gunilla Modins och Lars Erik Hanhart Bergqvists överklaganden och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Södertälje kommun som i huvudsak anført följande.

354-2018 Den klagande anför att det har saknats valsedlar för ett parti i lokalen. Efter samtal med det aktuella valdistriktets ordförande har vi fått bekräftat att detta stämmer vad gäller namnvalsedlar. Anledningen är att partiet inte hade levererat ut några namnvalsedlar till den aktuella lokalen vid tidpunkten då den klagande var där.

I Södertälje är det partierna själva som ansvarar för att distribuera ut namnvalsedlar till vallokalerna under valdagen, samt se till att det finns nya valsedlar tillgängliga om deras skulle ta slut under dagen.

Valnämnden i Södertälje anser därför att det inte finns någon anledning att vidta några åtgärder rörande denna anmälan, då det som den klagande menar har inträffat inte beror på något fel ifrån valnämnden.

434-2018 I anmälan framförs en rad olika punkter som rör ordningsförhållanden i vallokalen Wasaskolan i Södertälje kommun, bl.a. att valsedlar saknats. Att det enligt den klagande fattades valsedlar kan ha sin förklaring i att partierna inte distribuerat namnvalsedlar till lokalen.

I vallokalerna ansvarar röstmottagarna för att upprätthålla god ordning och garantera att valet genomförs på ett i alla avseenden tryggt och säkert sätt. Detta enligt instruktion från valnämnden. I instruktionen ingår även att röstmottagarna ska hålla ordning i valsedelsställen.

Det den klagande anför i sin anmälan är beklagligt men inte av sådan art att det kan anses ha haft en inverkan på valresultatet. Däremot kommer valnämnden att ta med anmälan som ett underlag i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Valnämnden i Södertälje kommun rekommenderar Valprovsnämnden att inte vidta några åtgärder. I stället föreslår valnämnden i Södertälje att samtliga ärenden, i den mån de kan bedömas som överklaganden, avslås i sin helhet då det som framförts inte anses ha haft någon betydande inverkan på valresultatet, varken i sin helhet eller för det aktuella distriktet. Valnämnden tar till sig av innehållet i överklagandena och kommer att använda dessa som en del i utvecklingsarbetet och förberedelserna inför kommande val.

Gunilla Modin och Lars Erik Hanhart har vidhållit sina överklaganden.

Levi Jonsson (773-2018) har överklagat riksdagsvalet och anført att han inte kunde rösta i vallokalen vid ett äldreboende vid Runstensskolan (servicehuset Tallhöjden) eftersom inga giltiga valsedlar erbjöds honom. Valsedlarna i tre olika färger saknade partiinformation, där fanns endast angivet kandidaters namn och bl.a. riksdagsvalet. Han fick bara tre valsedlar av personalen. Han såg en lista kandidater på valsedeln utan någon information om partiet han försökte rösta på så han kryssade bara i ett slumpmässigt namn.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Levi Jonssons överklagande och har därvid åberopat ett yttrande från Haninge kommun som anført följande utöver vad kommunen anført med anledning av Mikael Strids överklagande ovan.

Den klagande anger att hen fått valsedlar som innehållit valbeteckning och uppgifter om kandidater, men saknar partibeteckning. Kommunen konstaterar att det är en valsedelstyp som inte existerar.

[..] Att det eventuellt saknas namnvalsedlar kan alltså antingen bero på att partiet inte levererat till lokalen eller att de tagit slut. [..]

Paul Nilsson (841-2018) har överklagat riksdagsvalet. Han har bifogat ett videoklipp där man enligt uppgift kan se Alternativ för Sveriges valsedlar slängda i Rönninge. Han vill göra en anmälan om valsabotage mot partiet och vill att valet i Rönninge görs om. Det kan ha varit många röster som Alternativ för Sverige har gått miste om under den tid som deras valsedlar inte funnits i vallokalen.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Paul Nilssons överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Salems kommun som avstyrkt överklagandet och anført följande.

Valnämndens ordförande och vice ordförande samt flera övriga ledamöter och valsamordnare besökte Rönninge gymnasium under valdagen. Inte vid något tillfälle såg någon av besökarna att valsedlar hade slängts ut på gatan, för något parti. Tillsyn av ordningen i valsedelsställen gjordes vid samtliga besök, varvid inga oegentligheter – som att något partis valsedlar helt hade tagit slut – kunde noteras.

Vid samtal med ordförande i det aktuella distriktet [..] uppger hon att hon inte heller noterat några oegentligheter i valsedelsställen. Det fanns alltid en person, röstmottagare, avdelad för att ha tillsyn över ordningen i valsedelsställen under hela tiden röstningen pågick.

5. Tillhandahållande av valsedlar

Peter Sikström (103-2018) har överklagat riksdagsvalet och anført att förstanamnet på Kristdemokraternas valsedlar till riksdagen är ogiltigt och borde underkännas. Det finns inte någon som heter Ebba Busch Thor utan enligt folkbokföringen heter personen bakom förstanamnet bara Ebba Busch. I vallagen anges att varje kandidat ska identifieras så att det framgår vem som avses. Vidare anges att ett kandidatnamn på en valsedel ska anses obefintligt om kandidaten inte är valbar eller det inte framgår klart vem som avses. En kontroll mot folkbokföringsregistret ska göras på valdagen. Det finns ingen som heter Ebba Busch Thor och kravet att det klart ska framgå vem som anges är därför inte uppfyllt.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Peter Sikströms överklagande och anført följande.

Valsedlarnas utformning regleras bl.a. i 6 kap. 3 § vallagen (2005:837) där det framgår att varje kandidat ska identifieras så att det framgår vem som avses. Det finns ingen regel som anger att det namn som en person har i folkbokföringen är det som ska anges på valsedeln.

Ebba Busch Thor är partiledare för Kristdemokraterna och får anses vara en i Sverige välkänd person. På Kristdemokraternas namnvalsedlar där Ebba Busch Thor finns med finns även identifikation uppgiften ”partiledare, Uppsala” med.

För att en kandidat ska vara valbar måste denne ha samtyckt till kandidaturen. På samtycket ska kandidatens namn och personnummer framgå. Kandidaturen är således knuten till en person genom dess personnummer. På valdagen görs en valbarhetskontroll mot folkbokföringen av alla kandidater som samtyckt till att kandidera till riksdagen, kommun- och/eller landstingsfullmäktige, genom att kandidaternas personnummer jämförs med uppgifter i folkbokföringen.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås.

Peter Sikström har vidhållit sitt överklagande.

6. Valhemligheten m.m.

Erling Hellenäs (145-2018) har överklagat riksdagsvalet. Han röstade i valkrets 31 Lädersättra i Järfälla kommun. Han har bl.a. anfört att valförrättaren verkade titta på vad han röstat på genom hålen i valkuverten. Valurnorna var inte förslutna med sigill utan en röd tejp med texten Valsigill eller liknande var klistrad runt kanten på locket. Han observerade inte någon sorteringsmekanism i lådan eller att valförrättaren, efter att ha tittat på vad han röstade på, la rösterna i lådan på något konstigt sätt. Han misstänker emellertid att det fanns en sorteringsmekanism där varje låda har två fack skilda med en vägg så att oönskade röster kan läggas i ett speciellt fack, och att lådan därefter öppnats och oönskade röster har bytts mot önskade varesför lådan har återförslutits på korrekt sätt med sigill varpå den verkliga rösträkningen har börjat. Erling Hellenäs har inte någon anledning att tro att valförrättaren kände honom.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Erling Hellenäs överklagande och därvid åberopat ett yttrande från Valnämnden i Järfälla kommun som anfört följande.

[..] I vallagen (2005:837) 8 kap. 7 § regleras att de röstmottagare som arbetar i vallokal inte får ta emot valkuvert som inte uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning. Vilka krav som ställs på hur valkuverten ska göras i ordning regleras inte i vallagen. Däremot uttrycker Valmyndigheten både på deras webbplats och i handledningen för röstmottagare som tjänstgör i vallokal hur valkuverten ska göras i ordning och granskas av röstmottagarna. Från dessa källor framgår att endast en valsedel för respektive val ska läggas i varje valkuvert och att röstmottagarna ska säkerställa att väljaren gjort i ordning valkuverten på korrekt sätt innan väljarens röst tas emot. I den webbutbildning för röstmottagare i vallokal som Valmyndigheten tillhandahåller framgår det att det ingår i röstmottagarnas roll att kontrollera att väljaren placerat endast en valsedel av varje färg i respektive kuvert, samt att valsedlarna inte är vikta. Det ska göras genom den utskärning som finns i respektive valkuvert. Det momentet har även belysts i den obligatoriska utbildning som samtliga röstmottagare som tjänstgjort i Järfälla kommuns valdistrikt deltagit i. Valnämndens kansli bedömer därför att den röstmottagare som tagit emot aktuell väljares röst har följt de instruktioner denne fått från både Valmyndigheten och valnämnden i Järfälla kommun utifrån den beskrivning som väljaren anger. [..]

Vallagen föreskriver inte att valurnan ska vara förseglad under tid som röstmottagning pågår. Valmyndigheten rekommenderar dock att den bör vara förseglad på ett sätt så att den inte kan öppnas utan att förseglingen bryts. Valmyndigheten beskriver i sin webbutbildning som är framtagen för röstmottagare som tjänstgör i vallokal att valurnan kan förseglas med en plastplomb eller med säkerhetstejp. I den situation som den aktuella väljaren beskriver har valurnan förseglats med säkerhetstejp varför ingen plastplomb, eller valsigill, använts. Säkerhetstejpen har varit av den typ som Valmyndigheten tillhandahåller för ändamålet. Denna information har även ingått i den obligatoriska utbildning i valnämndens regi som samtliga röstmottagare som tjänstgjorde i Järfälla kommuns vallokaler genomgått. Valnämndens kansli besökte även samtliga vallokaler i kommunen under valdagen och har vid det besöket inte observerat några oegentligheter vad gäller valurnan i något valdistrikt.

Samtliga valurnor som har använts i Järfälla kommuns vallokaler har varit av en typ som har tillverkats av företaget Stål & Stil. Valurnorna har avskiljare som bildar tre fack, ett för respektive val till riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige. Inga övriga avskiljare har tillhandahållits från valnämnden. Valnämndens kansli bedömer med anledning av ovan beskrivning att valurnorna i valdistrikt 31 Lädersättra har förslutits i enlighet med de instruktioner som både Valmyndigheten och valnämnden i Järfälla kommun tagit fram.

Anja Dahlstedt (488-2018) Södertälje kommun, har överklagat riksdagsvalet och anfört att röstmottagarna inte månade om valhemligheten utan de röstande uppmanades att inte använda röstningsbåsen. Vidare var valseglarna öppna placerade och valsegelskuverten delades inte ut utan de låg i en hög vid valseglarna. Röstmottagarna lade inte heller ner rösterna i urnorna medan den röstande såg på. Hanteringen brast på många punkter.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över Anja Dahlstedts överklagande och därvid återoplat ett yttrande av Valnämnden i Södertälje kommun.

Valnämnden har inför valdagen utbildat samtliga personer som jobbat i vallokal. I den utbildningen har röstmottagarna fått instruktioner om hur ett val ska förrättas. Ur de instruktioner röstmottagarna fått framgår bl.a. att man inte får vara fler än en person bakom valskärmen förutom vid undantagsfall, personer som inte har anledning att befinna sig bakom valskärmarna har röstmottagarna instruerats att avvisa ifrån utrymmet bakom valskärmarna. I övrigt har valnämndens instruktion varit att valseglarna ska läggas ner i valurnan medan den som röstar är kvar och kan bevittna detta.

Det som den klagande framför i sin anmälan skulle således utgöra avsteg från några av de instruktioner valnämnden lämnat till röstmottagarna. Även om dessa avsteg är beklagliga är de inte av den art att de kan anses ha haft en inverkan på valresultatet. Däremot kommer valnämnden att ta med anmälan som ett underlag i det fortsatta förbättringsarbetet.

Valnämnden i Södertälje kommun rekommenderar Valprovsnämnden att inte vidta några åtgärder. I stället föreslår valnämnden i Södertälje att samtliga ärenden, i den mån de kan bedömas som överklaganden, avslås i sin helhet då det som framförts inte anses ha haft någon betydande inverkan på valresultatet, varken i sin helhet eller för det aktuella distriktet. Valnämnden tar till sig av innehållet i överklagandena och kommer att använda dessa som en del i utvecklingsarbetet och förberedelserna inför kommande val.

John Näslund (510-2018) har överklagat riksdagsvalet och anfört, som det får förstås, att han på valdagen i valdistriktet 15 Olovslundsskolan i Järfälla kommun, ville ändra sin förtidsröstning. Han fick då inte lägga ner sina valkuvert i de urnor som är avsedda för dessa utan har blivit ombedd att lämna över kuverten till en valförrättare som skulle lägga ner kuverten i urnorna.

Länsstyrelsen i Stockholms län har yttrat sig över John Näslunds överklagande och anfört följande.

I 9 kap. 7 § vallagen (2005:837) regleras hur röstmottagningen i en vallokal ska gå till; röstmottagaren ska, efter att det kontrollerats så att det inte finns något hinder att ta emot valkuvertet, lägga ner valseglarna i urnan för de val det gäller.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås.

John Näslund har vidhållit sitt överklagande.

Valprovsnämndens bedömning

Gällande rätt

Enligt 15 kap. 13 § första stycket vallagen (2005:837) ska Valprovsnämnden upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för förekommit avvikelse från föreskriven ordning, eller
2. om någon hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Om rättelse kan åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället enligt paragrafens andra stycke uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska bara ske om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

1. Avprickning i röstlängden

Bestämmelser om röstmottagning finns i 9 kap. vallagen. Enligt 9 kap. 6 § ska röstmottagarna kontrollera bl.a. att väljaren enligt röstlängden har rösträtt vid valet och inte redan har röstat. Enligt 9 § 2 valförordningen (2005:874) ska röstmottagarna i protokollet anteckna om de har vägrat att ta emot valkuvert eller ytterkuvert för budröst och anledningen till detta.

Det framgår av utredningen i ärendet att Inger Winberg och Kajsa Osterling har förvägrats att rösta i valet till riksdagen på grund av att de redan varit avprickade i röstlängden. Det är inte möjligt att mot bakgrund av utredningen klarlägga orsaken till det inträffade. Utredningen tyder dock på att det berott på att Inger Winberg och Kajsa Osterling felaktigt har avprickats i röstlängden. Om så skett är det fråga om en avvikelse från föreskriven ordning.

Som Valmyndigheten har konstaterat har röstmottagarna agerat i enlighet med föreskriven ordning, dvs. bestämmelserna i 9 kap. 6 § vallagen, när de nekat Inger Winberg och Kajsa Osterling att rösta.

Valmyndighetens beräkningar med utgångspunkt från resultatet för valet till riksdagen visar att sannolikheten, i det enskilda ärendet, att en röst skulle påverka valresultatet till dessa val är noll.

Av Valmyndighetens redogörelser framgår att den avvikelse som kan ha skett beträffande avprickningen av klagandena i röstlängden inte med fog kan antas ha inverkat på valutgången. Inger Winbergs och Kajsa Osterlings överklaganden ska därför avslås.

2. Rösträkning

När det gäller överklagandena som rör valdistrikt 8 Öringe i Tyresö kommun noterar Valprövningsnämnden att det under valnatten rapporterades in 66 röster på Miljöpartiet från vallokalen till länsstyrelsen. Vid länsstyrelsens sammanräkning påträffades ytterligare 66 röster på Miljöpartiet i omslaget för Vänsterpartiet i det distriktet. Dessa 66 röster flyttades till Miljöpartiets omslag, där det redan fanns 66 röster. Totalt fanns det således 132 röster för Miljöpartiet. En avvikelserapport upprättades och det konstaterades att det totala antalet avgivna röster inte stämde med antalet markeringar i röstlängden.

Som Valmyndigheten har anfört får det mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet anses klarlagt att valnämnden till länsstyrelsen överlämnat 66 valsedlar som inte avgetts som röster i valet. Oavsett hur dessa röster tillförts får detta anses vara en avvikelse från föreskriven ordning.

Valprövningsnämnden finner att hanteringen vid röstsammanräkningen i valdistrikt 8 i Öringe är en sådan avvikelse från föreskriven ordning som avses i 15 kap. 13 § vallagen. Då utredningen visar att hanteringen avviker från föreskriven ordning ska förordnande om rättelse genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd enligt 15 kap. 13 § vallagen ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Mikael Rubach för vallokaler i Säby och Åkerstorp i Österåkers kommun, Mikael Strid och Levi Jonsson för vallokaler i Haninge kommun, Bo Wiberg för vallokalen i Kårsbyskolan i Botkyrka kommun, Gunilla Modin och Lars Erik Hanhart Bergqvist för vallokaler i Oxbacksskolan och Wasaskolan i Södertälje kommun samt Paul Nilsson för vallokal i Rönninge har gjort gällande har saknats valsedlar för Sverigedemokraterna eller annat parti, att valsedlar skymts eller slängts eller att ordningen i vallokalen varit bristfällig på annat sätt. Klagandenas invändningar har bemötts i yttranden av länsstyrelsen och kommunen som bl.a. anfört att skälet till att det saknats valsedlar när klaganden kontrollerat tillgången var att partiet eller partierna inte levererat några namnvalsedlar till den aktuella lokalen vid tidpunkten då den klagande var där. Utredningen i ärendena visar inte annat än att de valsedlar som väljarna ska ha tillgång till enligt 8 kap. 2 § första stycket vallagen funnits tillgängliga i vallokalerna.

Valprövningsnämnden anser att utredningen i ärendet inte visar att det förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning eller att någon otillbörligen har verkat vid valet på annat sätt. Mikael Rubachs, Mikael Strids, Bo Wibergs, Gunilla Modins, Lars Erik Hanhart Bergqvists, Levi Jonssons och Paul Nilssons överklaganden ska därför avslås.

5. Tillhandahållande av valsedlar

När det gäller Peter Sikströms överklagande konstaterar Valprövningsnämnden att enligt 6 kap. 3 § första stycket vallagen ska varje kandidat identifieras så att det framgår vem som avses och det finns ingen regel som anger att det namn som en person har i folkbokföringen är det som ska anges på valsedeln. Ebba Busch Thor är partiledare för Kristdemokraterna och får anses vara en i Sverige välkänd person.

Valprövningsnämnden anser att utredningen visar att det som förekommit inte innebär någon avvikelse från föreskriven ordning. Peter Sikströms överklagande ska därför avslås.

6. Valhemligheten m.m.

Enligt 7 kap. 2 § första stycket vallagen ska väljarna för att göra i ordning sin röst, för varje slag av val de vill delta i, ta en valsedel, lägga den i ett valkuvert utan att vika den och försluta kuvertet (7 kap. 2 § första stycket). Om röstningen sker på ett röstmottagningsställe ska väljarna göra i ordning sina röster bakom en valskärm och därefter lämna valkuvertet till röstmottagarna (7 kap. 3 § första stycket).

Det ska finnas ett lämpligt antal valskärmar där väljarna kan rösta utan insyn (8 kap. 1 §). Det ska också enligt 8 kap. 2 § i den lydelse som är aktuell i ärendet ordnas en lämplig plats där valsedlar kan läggas ut. Röster som inte har gjorts i ordning bakom en valskärm är dock inte ogiltiga. Väljarna disponerar själva över sin valhemlighet. Den som vill avslöja hur han eller hon röstar är alltså fri att göra så (prop. 2004/05:163 s. 119).

I 9 kap. 2 § vallagen föreskrivs att det i varje vallokal bl.a. ska finnas en valurna för varje val. I 3 § samma kapitel stadgas att när vallokalen har öppnats ska den av röstmottagarna som är ordförande visa de närvarande att varje valurna är tom. Sedan får röstmottagningen börja.

Som Valnämnden i Järfälla kommun har redovisat finns det ingen föreskrift om att valurnan ska vara förseglad under tid som röstmottagning pågår men Valmyndigheten rekommenderar att den bör vara förseglad på ett sätt så att den inte kan öppnas utan att förseglingen bryts.

Innan valkuvert tas emot ska röstmottagaren kontrollera att kraven på hur valkuvertet ska ha gjorts i ordning är uppfyllda (9 kap. 6 § 1).

I 9 kap. 7 § vallagen (2005:837) regleras hur röstmottagningen i en vallokal ska gå till. Det stadgas att röstmottagaren ska, efter att det kontrollerats så att det inte finns något hinder att ta emot valkuvertet, lägga ner valkuvertet i valurnan i väljarens närvaro.

Valnämnden i Södertälje kommun har anfört att röstmottagarna vid utbildningen inför valdagen fått instruktion att man inte får vara mer än en person bakom valskärmen förutom vid undantagsfall och att valsedlarna ska läggas ner i valurnan medan den som röstar är kvar och kan

Valprövningsnämnden finner att Valmyndighetens känslighetsanalys och utredningen i övrigt visar att den avvikelse som har konstaterats beträffande rösträkningen i Tyresö 8 Öringe, inte med fog kan antas ha inverkat på valutgången när det gäller riksdagsvalet. Överklagandena från Sverigedemokraterna i Tyresö, Mikael T. Sundh och Peter Hagström ska därför avslås.

Länsstyrelsen i Stockholms län har konstaterat att skillnader i resultatet mellan kommunens och länsstyrelsens rösträkning förekommer och har bemött de invändningar som har framförts av Maud Hemberg. Länsstyrelsen har också anfört att Pernilla Axelssons överklagande inte innehåller tillräckligt mycket information för att länsstyrelsen ska kunna utreda hennes påstående.

Utredningen i ärendena ger inte stöd för att det förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning i samband med Länsstyrelsen i Stockholms läns röstsammanräkning när det gäller distrikten Fittja och Henriksdal. Inte heller har det framkommit att någon verkat otillbörligen vid valet.

Även Maud Hembergs och Pernilla Axelssons överklaganden ska därför avslås.

3. Ordningen i vallokal

I 8 kap. 4 § vallagen anges att röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. När det gäller Marianne Liljeholts överklagande och frågan om en röstmottagare vid någon tidpunkt trängt sig på en väljare och har stoppat ner valsedlar i kuvert åt en väljare har lämnats motstridiga uppgifter. Det finns inte några incidenter antecknade i protokollet som liknar det som Marianne Liljeholt uppgett.

Av 8 kap. 6 § vallagen framgår att väljare som inte är kända för röstmottagarna ska legitimera sig eller på annat styrka sin identitet. Som Valnämnden i Täby anfört behöver väljare som är kända för röstmottagaren inte legitimera sig eller styrka sin identitet på annat sätt. I röstlängderna anges det om identifieringen skett på annat sätt än genom uppvisande av legitimation, då ska personnummer på den röstmottagare som känner till väljaren i fråga anges eller personnummer på den som på annat sätt kunna styrka väljarens identitet.

Marianne Liljeholt har klagat på förfarandet i vallokalen och anser att det bör utredas vad som hänt vid rösträkningen då systemet kollapsade. Valmyndigheten har utförligt redovisat att det förhållandet att myndighetens hemsida inte var tillgänglig under kvällen den 9 september 2018 inte haft några konsekvenser som rör valresultatet och inte heller någon inverkan på myndighetens rapportering av valresultatet till media.

Valprövningsnämnden anser att utredningen inte ger stöd för att det förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning vid förberedandet och genomförandet av valet. Inte heller har det framkommit att någon verkat otillbörligen vid valet. Marianne Liljeholts överklagande ska därför avslås.

4. Saknade valsedlar

I 3 kap. 4 § vallagen stadgas att det för varje valdistrikt ska utses minst fyra röstmottagare, varav en ordförande och en ersättare för ordföranden. Av 3 kap. 6 § följer att det på varje röstmottagningsställe ska finnas så många röstmottagare som behövs för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Vid röstmottagning i en vallokal ska minst tre av röstmottagarna vara närvarande och en av dessa ska vara ordförande eller ordförandens ersättare.

Enligt i ärendet aktuell lydelse av 8 kap. 2 § första stycket ska det i anslutning till ett röstmottagningsställe ordnas en lämplig plats där valsedlar kan läggas ut. Om detta inte är möjligt får en sådan plats i stället ordnas inne i lokalen. Av paragrafen framgår vilka valsedlar väljarna ska ha tillgång till. För val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige är det valsedlar med enbart valbeteckning samt valsedlar med parti- och valbeteckning. Därtill kan de partier som deltar i valen lägga ut sina valsedlar på denna plats (8 kap. 2 § andra stycket). Röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället (8 kap. 4 §).

bevittna detta. Det som framförts av klaganden skulle utgöra avsteg från några av de instruktioner som röstmottagarna fått.

Valprövningsnämnden konstaterar att det finns motstridiga uppgifter om ordningen på röstmottagningsstället den aktuella dagen. Valprövningsnämnden delar emellertid valnämndens bedömning att även om det inte kan uteslutas att det kan ha förekommit avvikelser från föreskriven ordning i den delen finns det inte fog att anta att vad som förekommit inverkat på valutgången.

Såsom framgått av den lämnade redovisningen innebär den ordning som gällde vid tidpunkten för riksdagsvalet 2018 att valsedlarna får placeras i anslutning till vallokalen och att väljaren ska ta valsedlar även om det finns andra personer närvarande. Valhemligheten skyddades enligt de regler som gällde vid 2018 års val genom att väljare gavs möjlighet att göra i ordning sin röst bakom en valskärm och därefter lämna valkuverten till röstmottagarna. Bestämmelsen i 8 kap. 2 § vallagen om att valsedlar ska läggas ut tog endast sikte på att väljarna skulle få tillgång till valsedlar.

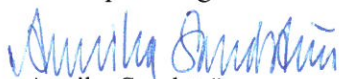
Sedan den 1 januari 2019 gäller ett stärkt skydd för valhemligheten för att minska risken för att väljarna utsätts för otillbörlig påverkan i samband med röstningen (lag [2019:1969] om ändring i vallagen [2005:837]). Det ställs krav på att den plats i, eller i anslutning till, en val- eller röstningslokal där valsedlar läggs ut ska vara avskärmd från insyn. De nya bestämmelserna tillämpas första gången vid valet till Europaparlamentet 2019.

Valprövningsnämnden finner att utredningen i ärendena inte ger stöd för att det förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning såvitt gäller möjligheten för väljarna att bevara valhemligheten eller röstmottagarnas bemötande av väljarna i vallokalen, vid utplaceringen eller mottagandet av valsedlarna eller vid genomförandet av valet i vallokalen. Erling Hellenäs, Anja Dahlstedts och John Näslunds överklaganden ska därför avslås.

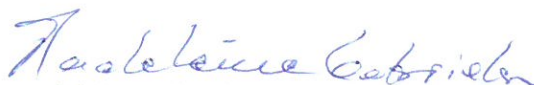
Valprövningsnämndens beslut

Valprövningsnämnden avslår överklagandena.

På Valprövningsnämndens vägnar

Annika Sandström
ordförande

Madeleine Gabrielson
föredragande

Expedition

Valmyndigheten
Länsstyrelsen i Stockholms län
Klagandena

*Bilaga****De överklaganden som rör riksdagsvalet i Stockholms län och som behandlas i detta beslut är***

Dnr 47_2018 (delvis) Österåker
Dnr 103_2018 Sollentuna
Dnr 145_2018 (delvis) Järfälla
Dnr 257_2018 (delvis) Haninge
Dnr 271_2018 (delvis) Botkyrka
Dnr 308_2018 (delvis) Nacka
Dnr 354_2018 (delvis) Södertälje
Dnr 434_2018 (delvis) Södertälje
Dnr 437_2018 Tyresö
Dnr 457_2018 Tyresö
Dnr 468_2018 Tyresö
Dnr 488_2018 (delvis) Södertälje
Dnr 510_2018 (delvis) Järfälla
Dnr 526_2018 (delvis) Botkyrka
Dnr 549-2018 Nacka
Dnr 773_2018 (delvis) Haninge
Dnr 836_2018 (delvis) Huddinge
Dnr 838_2018 (delvis) Täby
Dnr 841_2018 (delvis) Salem